

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

VÄLBEFINNANDET HOS BARN I ÅLDERN 1–3 I SKIFTOMSORGENS VARDAG

1/2, Skiftomsorgens utmaningar och goda sidor

Eija Salonen
Doktorand, PeM

Under videoföreläsningen funderar vi på

- Vilka är de områden av barnets välbefinnande som småbarnspedagogiken berör?
- Vilka är utmaningarna med skiftomsorgen när man ser på verksamheten ur de allra yngsta barnens perspektiv?
- Vilka aspekter främjar de yngsta barnens välbefinnande i skiftomsorgen?

Barnets välbefinnande i småbarnspedagogiken

Perspektiv på välbefinnande

SOCIALT VÄLBEFINNANDE

Trygghet och säkerhet, att bli hörd och vara delaktig i relationer och gemenskaper

VÄLBEFINNANDE SOM MÖJLIGGÖR UTVECKLING

Goda förutsättningar att utvecklas, med beaktande av bl.a. mångsidiga lärmiljöer

FYSISKT VÄLBEFINNANDE

Att man mår bra fysiskt, med beaktande av bl.a. kost, vila och sömn

EMOTIONELLT VÄLBEFINNANDE

Ett balanserat känsloliv, en vardag som präglas av positiva känslor

Barnets välbefinnande

i Grunderna för planen för småbarnspedagogik (UBS 2018)

- Småbarnspedagogiken har som mål att stödja barnets **helhetsmässiga välbefinnande** bl.a. genom att erbjuda dem
 - hälsosam kost, möjlighet till lugn och ro samt vila
 - så bestående relationer som möjligt för samverkan mellan barnen och personalen
 - möjlighet att höra till en grupp
 - möjlighet att uppleva glädjen i att göra och leka tillsammans
 - utvecklande lärmiljöer

**Utmaningar som berör
barnets välbefinnande
i skiftomsorgens vardag**

”Det är nog så tungt för ett litet barn”

- *”Det är tungt för barnen när skiften varierar. Det finns barn som är på plats till klockan tio på kvällen och så kommer de till sju följande morgon. Och då tänker de somna redan vid lunchen.” (barnskötare)*
- *”Om jag lämnar Emmi på dagis just före dagssömnen så kan det hända att hon gråter mera efter mig, när hon redan i det skedet är så övertrött.” (förälder)*
- *”Våran Anni blev förvirrad av främmande vuxna, då började hon gråta.” (förälder)*

Tidtabeller som belastar barnet

- Vårdtiderna kan förorsaka utmaningar om de står i konflikt med barnets dygnsrytm och hens behov av sömn och vila
 - Långa dagar och sena kvällar i skiftomsorgen
 - Varierande skift och barnet tillbringar flera nätter i följd i skiftomsorgen
 - Övergångar mellan hemmet och daghemmet som inte passar barnets sömnrytm
- Tidtabeller som belastar kan få följande konsekvenser för barnet
 - Svårigheter i vardagliga rutiner, övergångar och relationer
 - Utmattning, irritation, känsla av längtan eller vemod och separationsångest

När barnet inte kan förutse vardagen

- Att inte kunna förutse vardagen kan också bli en utmaning för barnets välbefinnande
 - Vårdtiderna varierar
 - Det sker förändringar i den sociala miljön: personalen och barnen
- Att barnet inte kan förutse vad som kommer att ske kan förorsaka följande
 - Svårigheter att förstå hur dagen fortlöper och svårigheter i att kommunicera med andra
 - Förvirring, osäkerhet, oro och otrygghet

Goda aspekter i skiftomsorgens vardag

”Nog är barnen mycket nöjda”

- *”Siiri njuter av kvällarna, när det då är så annorlunda: man får leka med de större barnen och man får leka andra lekar än på dagen.” (förälder)*
- *”På veckoslutet är det lugnare här. Man märker det på Eero, att han har fått mycket uppmärksamhet.” (förälder)*
- *”På kvällen tittar vi inte på klockan, utan vi har tid och ro att leka. Nog märker man det på barnen också, att de är mycket nöjda.” (barnskötare)*

Trevliga kvällar och veckoslut

- Kvällarna och veckosluten på daghemmet innehåller ofta positiva aspekter med tanke på barnets välbefinnande
 - Liten gruppstorlek och ett gynnsamt relationstal mellan barn och vuxna
 - Flexibla verksamhetssätt
 - Den vuxna uppmärksammar det enskilda barnet
 - Flexibel användning av utrymmen och leksaker
- Dessa aspekter skapar möjligheter för barnet att vara delaktigt och uppleva positiva känslor.

Frågor att reflektera kring på lokal nivå

- Hurdana utmaningar möter de yngsta barnen på ert daghem när det gäller skiftomsorg?
- Vilka aspekter främjar välbefinnandet hos de barn som deltar i skiftomsorg på ert daghem?

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Tack

Eija Salonen
Doktorand, PeM
eija.p.salonen@jyu.fi

